

Socialstyrelsens arbete med krisberedskap och civilt försvar

Jenny Fernebro

Avdelningen för krisberedskap och civilt försvar

Enheten för förmågeutveckling

Upplägg presentation

1. Omvärldsläget
2. Socialstyrelsen – roll, mandat och pågående arbete
3. Aktuella utredningar och förslag
4. Hur kan hälso- och sjukvården förbereda sig?

Omvärldsläget

Några lärdomar från Ukraina

- Sjukvården kan bli mål för attacker och måste säkras
- All sjukvårdspersonal kan behöva kunskap och kompetens inom katastrofmedicin
- Masskadeutfall ställer krav på en god kapacitetökningsförmåga i vården
- Långdragna konflikter medför vårdbehov utöver traumavård
- Tillgången på blod, läkemedel och sjukvårdsprodukter måste säkras i kris och krig

Nato-anpassning?

1. Säkerställd kontinuitet för statliga och kritiska statliga tjänster
2. Motståndskraftig energiförsörjning
3. Förmåga att effektivt hantera okontrollerad rörelse av människor
4. Motståndskraftiga mat- och vattenresurser
5. Förmåga att hantera masskadeutfall
6. Motståndskraftiga civila kommunikationssystem
7. Motståndskraftiga civila transportsystem

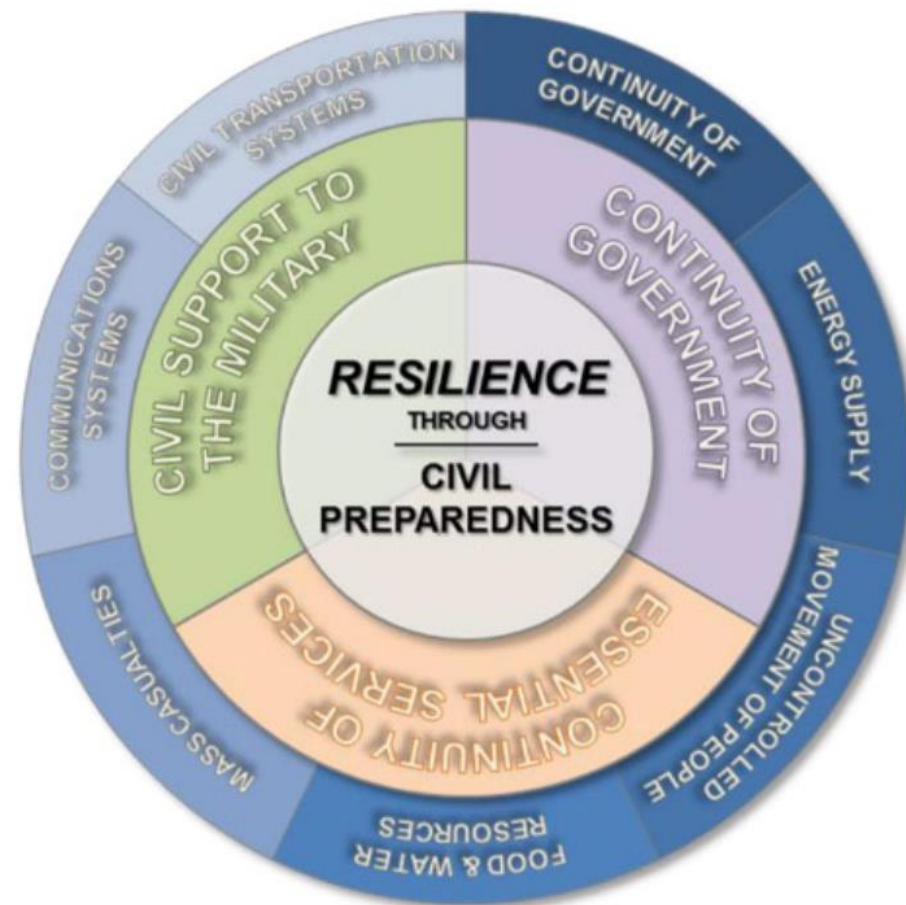

Figure 1: From DPP NATO - 7 Baselines with sub-matters for civil preparedness

Socialstyrelsen – roll, mandat och pågående arbete

Socialstyrelsen

- Sveriges kunskapsmyndighet för vård och omsorg
  - Kunskapsstöd
  - Föreskrifter
  - Statistik, analys och uppföljning
- Beredskapsmyndighet med särskilt ansvar för vård och omsorg
- Sektorsansvarig myndighet för sektor *Hälsa, vård och omsorg*

Tio beredskapssektorer

Ekonomisk säkerhet	Elektronisk kommunikation/post t	Energiförsörjning	Finansiella tjänster	Försörjning av grunddata
Försäkringskassan	Post- och telestyrelsen	Energimyndigheten	Finansinspektionen	Skatteverket
Arbetsförmedlingen Pensionsmyndigheten Riksgälden Skatteverket Statens servicecenter	MSB Svenska kraftnät Trafikverket	Energimarknadsinspektionen Strålsäkerhetsmyndigheten Svenska kraftnät	Riksgälden Riksbanken	Bolagsverket Lantmäteriet Myndigheten för digital förvaltning
Hälsa, vård och omsorg	Livsmedelsförsörjning och dricksvatten	Ordning och säkerhet	Räddningstjänst/skydd av civilbefolkningen	Transporter
Socialstyrelsen	Livsmedelsverket	Polismyndigheten	MSB	Trafikverket
E-hälsomyndigheten Folkhälsomyndigheten Läkemedelsverket	Jordbruksverket Länsstyrelserna Naturvårdsverket Statens veterinärmedicinska anstalt	Kriminalvården Kustbevakningen Säkerhetspolisen Tullverket Åklagarmyndigheten Domstolsverket	Kustbevakningen Länsstyrelserna Polismyndigheten Sjöfartsverket SMHI Strålsäkerhetsmyndigheten	Luftfartsverket Sjöfartsverket Transportstyrelsen

Socialstyrelsen...

Ska som **sektorsansvarig** myndighet:

- leda arbetet med att samordna åtgärder inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap,
- driva på arbetet inom beredskapssektorn, stödja beredskapsmyndigheterna samt verka för att uppgifter och roller inom beredskapssektorn tydliggörs,
- lämna information till regeringen, MSB och FM om läget inom beredskapssektorns ansvarsområde samt ev underlag för prioritering.

9 § Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen

24 § och 25 § Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

Verksamhet inom krisberedskap och civilt försvar

- Kunskapsstöd till hälso- och sjukvården
- Försörjningsberedskap – analys, inköp och lagerhållning
- Statsbidrag till kommunal och regional beredskap
  - Skyddade utrymmen och robusta sjukhusbyggnader
- Civilt försvar/samverkan med Försvarmakten/Nato
- Krisledningsorganisation
- Utbildning och övning

Vad gör hälso- och sjukvården vid en händelse?

- Regionala och lokala masskadeplaner och katastrofmedicinska planer
- Kapacitetsökningsförmåga
- Begära och lämna stöd – regioner emellan och/eller nationellt
- Lokal och regional särskild sjukvårdsledning

Vad gör Socialstyrelsen?

- Information kommer från region via SOS Alarm om särskild händelse
- Inventering av stödbehov och stödmöjligheter
- Lägesbild
- Aktivering av medicinska expertgrupper (t.ex. CBRN)
- Utlämning från beredskapslager, utrustning, läkemedel

Aktuella utredningar och förslag

Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig

SOU 2024:65

- En ny lag föreslås ersätta LEH; *lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap*
- Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027
- T.ex. försörjningsberedskap (cirka två veckor), hjälp vid användning av skyddsrum eller andra skyddade utrymmen

Lagrådsremiss – Hälso- och sjukvårdens beredskap

- Föreslår förändringar i hälso- och sjukvårdslagen
- Förtydligande avseende kommuner och regioners skyldigheter att erbjuda vård, lagerhålla sjukvårdsprodukter och hjälpa varandra i kris och krig
- Nytt begrepp, *vård som är nödvändig för liv och hälsa*

**Hur kan hälso- och
sjukvården
förbereda sig?**

4

Förslag komponenter i regional masskadeplanering

1. Rutiner för larmning och kommunikation
2. Rutiner för övergång till masskadetriage
3. Plan för kapacitetsökning
4. Plan för fördelning och omfördelning av patienter
5. Plan för ransonering av vård

Hur kan enskilda verksamheter förbereda sig?

- Medvetandegöra!
- Befintliga kontinuitetsplaner, beredskapsplaner, beredskapssamordnare
- Utbildning och övning
- Testa och utveckla verksamheten utifrån PLUS-konceptet
- Fundera igenom vilken vård som kan anstå/ransoneras

Tack!